

Klankbordgroep Duurzame Polder: verslag 19 februari 2024

1. Opening, agenda, mededelingen

Voorzitter maarten Pieters opent de vergadering en heet iedereen en in het bijzonder wethouders Van der Geld en Van Geffen van harte welkom.

2. Verslag 7 december 2023

Het verslag wordt zonder wijzigingen vastgesteld.

3. Terugblik consultatie VKA

Erik Opdam blikt terug op de verschillende consultatiebijeenkomsten van de afgelopen periode:

- *Spreekuren*
Veel organisaties hebben hiervan gebruik gemaakt, de verslagen van de gesprekken zijn afgestemd en worden meegestuurd met de discussienota's voor de raden.
- *Atelier 24 januari 2024*
Een flink aantal organisaties heeft deze gelegenheid benut om hun standpunten nog eens naar voren te brengen. Een goede sessie, die geen nieuwe inzichten opleverde.
- *Inloopavonden 29 – 30 januari 2024*
Deze twee avonden in Rosmalen en Oss werden druk bezocht en leverden de nodige - soms stevige - discussies op, vooral met inwoners uit het zoekgebied die zich onvoldoende gehoord voelden.
- *Dorps- en wijkraden 5 februari*
In het algemeen was dit een informatieve avond, die echter werd verstoord door een volstrekt ongepaste inbreng van een van de deelnemers. Met dit incident is adequaat omgesprongen en de avond kon op een goede manier worden voortgezet. De inbreng en vragen waren overwegend politiek gekleurd, waardoor de toelichting op het VKA soms ondersneeuwde.

- *Grondeigenaren*
Constructieve avond met een brede vertegenwoordiging van grondeigenaren en veel inhoudelijke informatie-uitwisseling, vooral over geluid, afstanden en natuur(compensatie). Geopperd werd om slim om te springen met natuurcompensatie en de subsidiepakketten, zodat compensatie grotendeels overbodig zou kunnen worden.
- *Online consultatie*
De online consultatie werd 2.000 keer bezocht en zo'n 1.250 mensen lieten een reactie achter, ongeveer vergelijkbaar met de vorige consultatie. Gemiddelde leeftijd van de respondenten is 59. Uit de resultaten is geen consistente lijn te halen, er werden veel zorgen en tips gedeeld. Rapportage gaat naar de raad, de resultaten van de voorgestelde opties in Oss leveren bruikbare - maar niet per se representatieve - informatie op. Afgesproken wordt dat een publieksvriendelijke versie van het VKA wordt gemaakt op basis van de toelichting in de online consultatie (**actie:** u kan de publieksvriendelijke versie ondertussen terugvinden [op de website](#)).

Giel van den Akker vraagt of er meer te zeggen is over Defensie n.a.v. recente berichten in de media. Erik Opdam was verbaasd over de insteek van de artikelen, aanleiding was de door de gemeenten ingediende zienswijzen om rekening te houden met de Duurzame Polder, maar media brachten het als een mogelijke streep door het project. We zijn nog steeds in gesprek met Defensie, maar Defensie heeft nog geen definitief standpunt ingenomen. Wethouder Van der Geld stelt dat zodra het VKA naar de raad gaat Defensie kleur moet bekennen, anders worden de inwoners van Oss en Den Bosch niet serieus genomen. Ruimte voor Defensie is van belang, maar we hebben in Nederland meer opgaven.

4. Voortgang Financiële participatie

Erik Opdam licht toe dat is besloten dat voor het raadplegen van de inwoners over financiële participatie een tweesporentraject wordt gevolgd, de gemeenten kunnen niet meer gelijk oplopen. In Den Bosch start dit traject op korte termijn, in Oss start men na het vaststellen van het VKA door de raad in oktober.

Theo van Mook vraagt zich af of het eindresultaat hierdoor wordt scheefgetrokken. Erik Opdam geeft aan dat al sprake was van verschillende uitgangspunten, we hebben lang geprobeerd hier samen in op te trekken, maar het tempo in de beide gemeenten is anders. Ook Jos van Oorschot vindt het vreemd. Wethouder Van Geffen nuanceert dit en stelt dat in Den Bosch eerder afspraken zijn gemaakt dan in Oss. De kaders in Oss gelden voor alle initiatiefnemers, die moeten met een

plan komen dat past binnen de uitgangspunten van de gemeente.

Martino van den Hurk vindt het lastig om hierin een positie te bepalen. WCOD wil graag op een goede manier aan de slag met participatie, maar er is wel een haalbare business case nodig om hier invulling aan te kunnen geven. Hij vraagt hoe straks wordt omgegaan met de vergunningverlening, hij verwacht dat er straks één projectMER gaat worden uitgevoerd, klopt dit? Wethouder Van der Geld wil daar zeker over nadenken, het politieke traject loopt ten einde als het VKA definitief is vastgesteld.

Giel van den Akker geeft aan dat de dorps- en wijkraden graag betrokken willen worden en stelt dat de klankbordgroep hiervoor een goed platform zou zijn. Afgesproken wordt dat we dorps- en wijkraden blijven betrekken bij de voortgang en invulling van financiële participatie, maar niet via de zittende klankbordgroep, die eindigt na vanavond.

Niels van Graafeiland begrijpt de realiteit van de verschillende snelheden in de gemeenten, maar stelt dat we toch moeten proberen zo veel mogelijk samen te werken, ook met de initiatiefnemers. Gemeenten kunnen de voorwaarde stellen dat de financiële participatie in coöperatief verband gebeurt, als een professionele tegenhanger van de initiatiefnemers. Giel van den Akker meent dat de status van de coöperaties onduidelijk is. Ineke de Jong bevestigt dit, het is een traject waarin we dit samen gaan uitzoeken en ontdekken.

5. Evaluatie Klankbordgroep

Duco van Dijk presenteert (**bijlage**) de uitkomsten van de bevraging en kijkt terug op de adviezen van de klankbordgroep van de afgelopen twee jaar. Ingedeeld in groen: overgenomen door projectteam, oranje: niet helemaal gelukt; rood: wat onmogelijk bleek. Volgens drie deelnemers was de verkenning van Jelle Rijpma voorafgaand aan de KBG verloren tijd, er werd weinig gewerkt aan consensus en samenwerking.

De enquête is via mail uitgevoerd en breed verspreid aan de verzendlijst. Er waren acht reacties over wat wel en niet goed is gegaan. Uitspraken over wat goed ging en wat voor verbetering vatbaar was worden herkend door de klankbordgroep.

De verklaring voor verschil in opvattingen over proces en inhoud kan worden gezocht in de samenstelling van de groep:

- Wijk- en dorpsraden willen geen uitspraken doen over de inhoud, want de achterban is verdeeld

- De betrokken belangenorganisaties zitten juist wel meer op de inhoud
- Anderzijds was bv. de inbreng van IVN gericht op meer integraal werken

De Inhoud van het project (van 4 naar 16 naar 24 varianten) maakte het onoverzichtelijk. Ook de politiek was het spoor bijster. Het was wellicht beter geweest om alleen de hoofdkeuzes voor te leggen. Voor wethouder Van der Geld is dit een terugkerend dilemma: wat bespreek je openbaar en wat leg je geconcentreerd voor? Uiteindelijk hebben we ervoor gekozen om transparant te zijn en niks achter te houden.

De communicatie moest beter, zeggen de respondenten. Welke zaken kunnen we (nu) nog verbeteren?

- Wees helder over het uitnodigingsbeleid: wie worden uitgenodigd en hoeveel per groep? Nu wordt telkens de hele lijst uitgenodigd, maar blijkbaar vinden mensen het van onvoldoende belang, of mogelijk voelen mensen zich niet een vertegenwoordiger.
- Consequenties verbinden aan wegblijven: waarom komt men niet? Hier ligt ook een rol voor de voorzitter om deelnemers te benaderen als zij onaangekondigd afwezig zijn.
- Hoe kunnen we het bewustzijn vergroten? Hoe kan het dat mensen niet bekend zijn met het project?
- Volgens wethouder Van der Geld is heel veel gedaan, er zijn bv. 30.000 brieven verzonden in 's-Hertogenbosch. Als mensen dat niet lezen of niet open staan voor informatie dan houdt het op. Wel kunnen we meer doen, b.v. in de online communicatie en andere middelen.
- Suggestie om het te presenteren vanuit het belang van de ontvanger.
- Nu het project steeds concreter wordt, kun je meer mensen bereiken met beelden en kaarten, middelen vanuit beeld, montages etc.
- Blijf informeren via de buurt- en wijkkrantjes. Niet alleen de huis-aan-huiskranten die helaas niet overal worden bezorgd.
- Goed dat alles wat je wilt lezen, kunt vinden op de website van Duurzame Polder.

Er wordt discussie gevoerd aan de hand van de volgende stellingen:

- Een klankbordgroep is niet voor het geven van inhoudelijke adviezen aan de politiek;
- Het is voor deelnemers niet mogelijk alleen over het besluitvormings- en participatieproces te spreken: het belang staat toch altijd voorop;
- Een KBG is bij dit soort processen nodig: anders beoordeelt de overheid zijn eigen optreden;
- De uitgangspunten van de raden zorgden voor te veel beperking van de 'participatieruimte'.

Een klankbordgroep geeft het projectteam de lokale kleur mee, daarvoor is het nodig. Maar bij een goed functionerende overheid is een klankbordgroep eigenlijk niet nodig, zo stelt een enkeling.

Martino van den Hurk stelt dat er heel veel is geproduceerd en gesproken, maar vraagt zich af of er wel iets uitvoerbaars uitkomt. Wij zeggen al 2 jaar dat het knelt en waar het knelt. Alle inspanningen moeten wel tot resultaat leiden, dat is breder dan alleen het eigen belang van het collectief. Er is te weinig gewerkt aan synergie. Het WCOD staat desondanks aan de lat om er samen iets uitvoerbaars van te maken. IVN Oss meent dat het in het begin is misgegaan. Ingrid van Zwambagt geeft aan dat het collectief afgelopen donderdag bij de avond voor de grondeigenaren te horen kreeg dat er sprake zou zijn van 15% windafvang, met 7 à 8 molens kost je dat 1 windmolen. Van den Hurk: natuur, geluid, windafvang en rentabiliteit is allemaal onvoldoende meegenomen, die open eindjes moeten echt weg worden gewerkt. Erik Opdam geeft aan dat dit niet uniek is voor dit windpark, afvang heb je altijd. We hebben zo veel en zo vroeg mogelijk onder de motorkap laten kijken. Hij legt WCOD voor om niet te wachten op het perfecte plaatje.

Deelnemers vinden het achteraf ongemakkelijk en onduidelijk dat de beide gemeenten het project Duurzame Polder als één gezamenlijk project inrichten, maar dat de bestuurlijke verantwoordelijkheid is blijven liggen bij beide gemeenteraden afzonderlijk.

Giel van den Akker vraagt of dit de laatste bijeenkomst is en vindt dat iemand het voortouw moet nemen voor het vervolg. Maarten Pieters vindt dit een vraag voor het projectteam en het bestuur, vanavond sluiten we de klankbordgroep af zoals is afgesproken. Verschillende deelnemers roepen op de klankbordgroep te behouden, voor onderwerpen als financiële participatie of integrale ontwikkeling. Erik Opdam neemt de vraag mee en zal het gezelschap zeker weer bij elkaar roepen als daar behoefte aan is. Noem het dan niet de klankbordgroep, stelt Maarten Pieters, die stopt bij deze.

Maarten en Erik danken alle aanwezigen voor hun betrokkenheid en inbreng in de afgelopen twee jaar, wethouder Van der Geld sluit zich daarbij aan. Erik Opdam dankt ook Duco van Dijk, die na vanavond stopt als omgevingsmanager voor het project, voor zijn inzet de afgelopen twee jaar. Als dank voor hun medewerking ontvangen de leden van de klankbordgroep een Duurzame Polder-mok en sluiten we de avond af met een borrel.

Actielijst

Actie	Wie	Status
Publiekshvriendelijke versie VKA	Sofie	KLAAR

Deelnemers

Maarten Pieters	Voorzitter
Mike van der Geld	Wethouder 's-Hertogenbosch
Kees van Geffen	Wethouder Oss
Erik Opdam	Projectmanager
Duco van Dijk	Omgevingsmanager
Niels van Graafeiland	Eijgen Polder Energie
Theo van Mook	Wildbeheerseenheid De Maaskant
Giel van den Akker	Dorpsraad Nuland
Jos Boerakker	Wijkraad Oss Noordwest
Frank van Dorst	IVN Oss
Ineke de Jong	Eijgen Polder Energie
Marco Renes	Brabants Landschap
Valerie Janssen	Brabants Landschap
Ingrid van Zwambagt	Windcollectief Oss Den Bosch
Martino van den Hurk	Windcollectief Oss Den Bosch
Gijsbert van Loon	ZLTO
Jos van Oorschot	IVN Oss